

LOCVS AMOENVS

NÚM 8

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES
DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Locus Amœnus

Locus Amœnus / Universitat Autònoma de Barcelona. Departament d'Art. — Núm. 1 (1996)-
. — Bellaterra (Barcelona) : Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions,
1996- . — Il. ; 30 cm

Annual

ISSN 1135-9722

I. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament d'Art
1. Art — Història — Revistes
7(091)(05)

Consell de redacció

Joaquín Yarza, director
Félix Ibáñez
Eva Koppel
Bonaventura Bassegoda
Marià Carbonell, secretari

Comité científic

Down Ades
Jean Ch. Balty
Isidro Bango
Enrico Castelnuovo
Nicole Dacos
Francesc Fontbona
Fernando Marías
Alfonso E. Pérez Sánchez
Juan A. Ramírez

Redacció

Universitat Autònoma de Barcelona.
Departament d'Art
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. (93) 581 13 70. Fax (93) 581 20 01

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona.
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. (93) 581 17 15. Fax 581 20 00

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona.
Servei de Biblioteques.
Secció d'Intercanvi de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Maquetació

Ana Entenza
Impressió
INO Reproducciones
Ctra. de Castellón Km 3,800
Pol. Miguel Servet, Nave 13
50013 Zaragoza

Edició

Universitat Autònoma de Barcelona.
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. (93) 581 15 96. Fax (93) 581 20 00
sp@uab.es

ISSN 1135-9722

Dipòsit legal: B.. 5436-1996

Imprès a Catalunya. Printed in Spain

LOCVS AMCENVS pot consultar-se en línia a: <http://ddd.uab.es/>

Il·lustració de la coberta: adaptació d'un motiu gràfic del llibre d'Alfons Maseras, *Églogues*, Barcelona: Oliva de Vilanova, 1918, el qual s'inspirà en el conegut relleu del *Tron Ludovisi* del Museu de les Termes de Roma.

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del «copyright», i estarà sotmesa a les sancions establertes a la Llei. S'autoritza la reproducció de l'índex i dels resums sempre que n'aparegui la procedència.

Encara que el català és la llengua oficial de LOCVS AMCENVS no traslledem a aquesta llengua ni les paraules claus, ni els resums dels articles escrits en altres llengües.

Les opinions expressades, a excepció dels editorials, són d'exclusiva responsabilitats dels seus autors.

Aquesta revista es regeix pel sistema de censors.

La publicació d'aquest volum ha rebut un ajut econòmic de

Fundació BancSabadell

LOCVS AMOENVS

Butlleta de subscripció

Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona
Apartat postal 20. 08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. (3) 581 17 15. Fax (3) 581 20 00

Nom i cognoms .....

Institució .....

Direcció .....

Població ..... CP .....

Província ..... País .....

Telèfon ..... NIF .....

Vull subscriure'm a la revista LOCVS AMOENVS a partir del número .....

· Subscripció anual d'un volum: 6.500 pta.

Despeses d'enviament

Tots els enviaments incrementaran el seu preu d'acord amb les tarifes de correus.

Forma de pagament

Contra reembors

Domiciliació bancària

Targetes: Visa

Núm. de targeta .....

Mastercard

Data de caducitat .....

Data .....

Signatura

Domiciliació bancària

Senyors,

Els agrairé que, a partir d'aquesta data, fins a nova ordre, atenguin amb càrrec al meu comte els rebuts que a nom meu presenti la revista LOCVS AMOENVS del Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Nom del titular .....

Banc/Caixa ..... Codi .....

Agència ..... Codi .....

Numero del compte corrent o de la llibreta .....

Adreça .....

Població ..... Província ..... CP .....

Data .....

Signatura

Normes per al lliurament d'originals

Presentació del text: s'ha de lliurar en suport informàtic. S'admeten documents de Macintosh i de PC compatibles i es recomana que es faci servir com a processador de textos una versió de Word. A més, caldrà lliurar una impressió en paper exactament igual al contingut de l'arxiu informàtic. La còpia impresa es farà a una sola cara i a doble espai, en pàgines numerades.

Els títols dels articles seran tan breus com sigui possible, encara que ocasionalment podran anar seguits d'un subtítol. No apareixerà en el títol cap puntuació (coma, punt i seguit, dos punts), llevat de punt i coma, i sols en casos excepcionals. A sota del títol es consignarà el nom i els cognoms de l'autor, el nom de la universitat o institució en què treballa i una adreça —preferentment electrònica.

En el mateix disquet s'afegirà un segon document que ha d'incloure un resum del contingut de l'article (10-20 línies) i un mínim de tres paraules clau que permetin identificar fàcilment el tema de l'article (es recomana que aquestes paraules siguin diferents dels termes que ja apareguin en el títol). Així mateix, es lliuraran les traduccions a l'anglès del títol, del resum i de les paraules clau.

Contingut: l'extensió màxima dels articles és de 40 folis o DIN-A4 normalitzats. S'admeten notes curtes i ressenyes d'exposicions o de publicacions. En tot cas, l'acceptació d'originals és responsabilitat del consell de redacció, després de la valoració que en facin els membres del comitè científic, quan escaigui.

El nombre d'il·lustracions serà proporcional a l'extensió del text (aproximadament, una il·lustració cada quatre folis). Es lliuraran en forma de diapositiva, de fotografia positivada o de plànols sobre paper, sempre de bona qualitat. Totes les il·lustracions s'anomenaran «figura», sense discriminar segons el seu tipus (fotografia, dibuix, mapa, etc.), es numeraran correlativament en el mateix ordre en què són citades al text, i a dins del text es farà una remissió expressa a la il·lustració (vegeu figura 1) o «en la figura 1 ...». El Servei de Publicacions de la UAB exercirà la seva potestat per admetre o rebutjar les il·lustracions, en particular quan tinguin suport magnètic, reservat sempre a plànols o imatges escanejades amb alta resolució. S'ha de tenir present que, en no estar impresa la revista en color, totes les il·lustracions s'hauran de convertir en imatges en blanc i negre; per tant, encara que s'acceptin altres formats, el preferible seran fotografies o dibuixos en blanc i negre ben contrastats. Si alguna il·lustració té escales, aquestes han de ser gràfiques, mai numèriques, ja que la proporció s'altera en ajustar la mida definitiva de publicació a la revista. Tots els elements gràfics van acompanyats d'un peu que els identifica (exemple: Figura 1. Jaume Hugué, *Retaula de Sant Agustí*. MNAC, Barcelona). La relació d'il·lustracions, amb els peus corresponents, es lliurarà impresa en paper i com a tercer document del disquet informàtic.

La cursiva s'usarà només per realçar o emfasitzar un concepte o un fragment del text. En canvi, no s'admeten la negreta ni les majúscules amb aquesta funció. Les citacions d'altres autors van entre cometes, en rodona i enmig del text, excepte quan són més extenses, que aniran separades en un paràgraf independent.

S'escriuran inicials majúscules solament quan són normatives ortogràficament, mai per emfasitzar, i per distingir la funció en casos diferents d'un mateix nom: «sant Joan, per al nom de la persona», «*Sant Joan*, per al títol d'una obra» i «Sant Joan, per al nom d'una església».

Tanmateix, s'escriuran majúscules o minúscules segons els costums de

cada llengua: «antiguitat», «edat mitjana», «edat moderna», «gòtic» o «romànic», però «Renaixement», «Il·lustració», si escrivim en català o en castellà; si escrivim en una altra llengua, cal canviar i atènyer-se a la seva convenció.

Notes a peu de pàgina: l'autor les col·locarà juntes, al final del text. Les crides són xifres aràbigues volades; quan coincideixin, aniran davant del signe de puntuació. Les notes poden ser bibliogràfiques o de contingut; en aquest últim cas, es recomana abreviar-ne l'extensió.

Bibliografia: llevat de casos excepcionals, els articles no aniran seguits d'una relació bibliogràfica al final. Per tant, les referències bibliogràfiques s'incorporen a les notes a peu de pàgina. El nom dels autors apareix amb la inicial i el seu cognom en majúscules (exemple: J. M. MADURELL); si el nom propi s'escriu complet, solament serà majúscula la inicial (Josep Maria MADURELL); el títol dels llibres, en cursiva (exemple: M. FULLANA, *Diccionari de l'art i dels oficis de la construcció*), i el títol dels articles, en rodona i entre cometes, mentre que els noms de revista van en cursiva (exemple: J. MAS, «Notes d'escultors antics a Catalunya», *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras*). Les dades van separades sempre per comes, a més del parèntesi per a l'any d'edició d'una revista (exemple: J. S. ACKERMAN, «Architectural practice in the Italian Renaissance», *Journal of the Society of Architectural Historians*, 13 /3 (1954), p. 3-10). Si els autors són dos o més, caldrà separar el seu nom amb punt i coma. No caldrà fer constar l'editorial que ha publicat un llibre. Tots els elements de la bibliografia s'escriuen en la llengua original, exceptuat el nom de la ciutat d'edició, que s'escriu en el mateix idioma que el text presentat, sempre que sigui possible (exemple: Londres, Florència, París, Nova York, Tolosa de Llenguadoc, etc.). Per als dubtes o per a més informació, vegeu el fullet editat pel Gabinet de Llengua Catalana de la UAB, *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*, Bellaterra, 1995.

Les expressions llatines del tipus «op. cit.», «cf.», «idem», «ibidem», «infra», «supra», «et al.» i totes aquelles similars que poden ser interpretades com a «fórmules» s'escriuran en rodona i amb accent, quan escaigui: «idem», «ibidem». Les abreviatures es faran sempre tan curtes com sigui possible i s'usarà una sola lletra tant per al singular com per al plural («p.» i no «pp.», «f.» i no «ff.»).

En general, el primer cop que se cita una obra, se n'ha de fer una citació al més completa possible (Huber O. GILLOT, *La Querelle des Anciens et des Moderns en France*, Ginebra, Slatkine Reprints, 1968); en citacions posteriors, n'hi ha prou amb les primeres paraules del títol seguides de la pàgina (*La Querelle...*, p. 85), o afegint-hi el cognom i l'any, si són rellevants (GILLOT, *La Querelle...*, 1968, p. 85).

Proves: els autors podran veure dues proves del seu original, encara que només les segones mostren el text i les il·lustracions ja compaginats. Tanmateix, només s'admetran correccions de les primeres proves, mentre que en les segones les rectificacions es reservaran a errors flagrants o a detalls d'importància substancial. Es demana, per tant, una màxima diligència a l'hora de corregir les primeres proves.

Autorització: pel sol fet d'entregar un text per a la seva publicació a *Locus Amoenus*, l'autor està donant l'autorització i cedint els drets de publicació a la revista, sense necessitat de cap altre contracte o permís d'edició. Com a contraprestació i únic pagament —excepte un acord escrit que estipuli condicions diferents—, l'autor rebrà gratuïtament un exemplar del número de la revista en què surti publicat el treball, més 25 separades del seu article. L'obtenció dels permisos per

Índex

LOCVS AMCENVS

Núm. 8, p. 1-371, 2005-2006, ISSN 1135-9722

Les paraules clau són en llenguatge lliure.

S'autoritza la reproducció dels resums i de l'índex.

- 4 - 6 **Editorial**
Les dificultats de l'hispanisme en l'art
- 7 - 18 **Francesca Español Bertran**
El castillo de Loarre y su portada románica
- 19 - 28 **Joan Duran-Porta**
Sobre l'origen de Raimon Lambard,
obrer de la catedral d'Urgell
- 29 - 46 **Lourdes Fonoyet Catot**
La confraria de sant Marc de Barcelona
(segles XIII a XV)
- 47 - 66 **Joan Valero Molina**
Sança Ximenis de Cabrera i la capella
de santa Clara i santa Caterina
de la catedral de Barcelona
- 67 - 80 **Francesc Fité i Llevot**
Jaume Ferrer, pintor de la seu de Lleida,
i la confecció de draps imperials
- 81 - 103 **Alberto Velasco González**
Revisant Pere Garcia de Benavarri.
Noves precisions a l'etapa saragossana
- 105 - 121 **Cèsar Favà Monllau**
El retaule eucarístic de Vilafermosa i la iconografia
del Corpus Christi a la Corona d'Aragó
- 123 - 132 **Pere Freixas, Josep M. Nolla,
Jordi Sagrera i Marc Sureda**
La façana gòtica de la catedral de Girona
- 133 - 145 **María Elena Manrique Ara**
Alabanza del arte grotesco
y del artista menestral
en la Accademia della Val di Blenio,
por Giovanni Paolo Lomazzo
- 147 - 163 **Joan Yeguas i Gassó**
Els Grau i l'escultura del segle XVII
a la Catalunya de Ponent
- 165 - 171 **Gabriel Llompart**
La iconografia de Santa Catalina Thomàs
en la documentació de la seva beatificació
(1626-1691)
- 173 - 203 **Teresa Avellí**
Noves aportacions al catàleg d'obra
de Jacint Morató Soler:
el retaule major de Sant Lluç de Girona
- 205 - 232 **Núria Cabanas**
Cesare Carnevali i Giuseppe Lucini,
dos escenògrafs italians
al Teatre de la Santa Creu
a l'entorn de l'any 1800
- 233 - 264 **Bonaventura Bassegoda**
La colección pictórica del canónigo
don Pablo Recio y Tello
(Yunquera de Henares 1765 - Madrid 1815)
- 265 - 278 **Pilar Vélez**
La revolució litogràfica.
De l'home gravador a l'home gràfic
- 279 - 305 **Vicente Maestre Abad**
Del arte ornamental. La formación escolar
del artista industrial barcelonés
en época isabelina
- 307 - 335 **María de los Santos García Felguera**
Anaïs Tiffon, Antonio Fernández
y la compañía fotográfica «Napoleon»
- 337 - 348 **Glòria Escala Romeu**
El dibuixant Francesc Sardà i Ladico
(Barcelona, 1877-1912)
- 349 - 369 **Núria Llorens**
Naturaleza y paisaje en la estética de Shaftesbury
- 371 **Ramon Soler i Fabregat**
Guia virtual del col·leccionisme i
del mecenatge artístics a Europa (segles XIV-XIX)